MAATALOUS

Vaatii sitoutumista ja tietynlaista arvomaailmaa tuottaa laatumaitoa katkeamattomasti yli sukupolvien. **MAIDONTUOTTAJA ARI LAJUNEN, TOHMAJÄRVI**

Myöhäinen kevät voi verottaa kesän mallasohrasatoa

Mallasohran satonäkymät ovat synkistyneet Euroopassa ja Kanadassa, kun kylmä kevät on lykännyt toukotöitä. Kasvukausi on 2–4 viikkoa myöhässä kummankin mantereen tärkeimmillä viljantuotantoalueilla.

Euroopassa odotetaan edelleen kelpo mallasohrasatoa, mutta Pohjois-Amerikan tilanne on hankala. Kylvöjen viivästyessä jyvien täyttyminen lykkääntyy keskikesän helteisiin, mistä on huonoja kokemuksia vuosilta 2006 ja 2002.

Kanadassa isot viljapreeriat ovat edelleen paksun lumipeitteen alla ja sääennusteet povaavat lisää lunta.

Etelämpänä maissivyöhykkeellä on niin märkää, ettei kylvöpellolle ole hetkeen asiaa. Syysvehnien pelätään kärsineen ankarista yöpakkasista parinakin yönä viime viikolla.

Kylmyys kiusaa myös Euroopan vilja-aittaa.

Ranskassa 48 prosenttia kevätohrista oli kylvetty viikonloppuun mennessä, kun samaan aikaan vuosi sitten kylvöt oli kutakuinkin tehty. Oraalle on ehtinyt 4 prosenttia ohrasta, kun vuosi sitten taimella oli jo puolet.

Maissin kylvöt ovat alkamassa, kun samaan aikaan vuosi sitten yli kolmannes maissista oli maassa.

Tšekissä ja Puolassa tilanne on vielä huonompi. Kevättöitä ei ole juuri aloitettu.

Syysviljojen kasvu on myös myöhässä Keski-Euroopassa, mutta talvituhoilta vältyttiin.

Viljapörsseissä nousuviikko

Viljapörsseissä viime viikko oli nousujohteinen. Pariisin hyödykepörssissä vanhan sadon vehnäfutuuri harppasi 249,75 euroon tonnilta, nousua viikossa yli kuusi euroa. Uuden sadon vehnänoteeraus pysyi ennallaan.

Rapsi ja mallasohran vahvistuivat hieman ja rehuviljoissa tultiin hitusen alaspäin.

Yhdysvaltojen maatalousministeriön yllättävän positiivinen viljojen varastoraportti sekoitti viljojen hyödykemarkkinat puolitoista viikkoa sitten Chicagossa ja puski etenkin maissin ja soijan hinnat jyrkkään laskuun.

Alamäkeä ei kestänyt pitkään.

Viljanoteeraukset olivat viime viikolla taas tukevassa nousussa Chicagossa ja suurin osa edellisviikon hintojen laskusta oli kurottu umpeen. Sijoittajien mielenkiinto kohdistuu uuteen satoon ja sääennusteisiin.

Suomessa hintavertailu ontuu sikäli, että tämän viikon hintoja verrataan kolmen viikon takaisiin. Maaseudun Tulevaisuuden kokoamalla listalla on 73 ostotarjousta, joista laskua on 40 tarjouksessa.

Hampurissa käteishinnat olivat viime viikolla reippaassa nousussa ja nousua on jatkunut jo kolme viikkoa. Vain rukiin hinta on jatkanut vajoamistaan.

Hinnat korkealla myös ensi talvena?

Mikä on tilanne ensi syksynä?

Jos pörssejä ja sijoittajia on uskominen, hinnat ovat korkealla myös ensi talvena.

Chicagossa uuden sadon hintaodotukset ovat lähellä sitä, mitä vuosi sitten keväällä odotettiin syksyn 2012 hinnoista.

Vehnän marraskuun futuuri on liki 10 prosenttia ylempänä kuin vuosi sitten huhtikuussa ja maissin ja kaurankin liki viisi prosenttia ylempänä.

Soija poikkeaa muista. Uuden sadon hintaodote on kylvöjen kynnyksellä kymmenkunta prosenttia alempi kuin vuosi sitten. Etelä-Amerikan ennätyssato painaa hintoja.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %

Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä	
Agrimarket	208–214 ↓
Avena	210–214 ↓
Fazer [1]	214 ↓
Helsingin Mylly	214–218 ↔
Kesko (valk. väh. 12,0 %) [2]	212 ↓
Kinnusen Mylly	224 ↔
Myllyn Paras	214 ↔
Raisio (sako 180–219)	208 ↓
(sakoluku 220–)	214 ↓
Y-maatalous	208–214 ↓
Viking Malt (Amaretto)	215 ↓
Luomuvehnä	
Agrimarket	340 ↔
Fazer (valk. väh. 12 %)	340 ↔
Raisio	360 ↔
Rehuvehnä	
Agrimarket	202–206 ↓
A-Rehu	210 ↓
Avena	205 ↓
Kesko [2]	207 ↓
Kinnusen Mylly	210 ↔
Raisio	201–211 ↓
Y-maatalous	204–206 ↓
Luomurehuvehnä	
Agrimarket	275 ↔
Raisio	280 ↔
Rehuohra	
Agrimarket	190–202 ↓
Altia, tärkkelysohra	210 ↔
A-Rehu	205 ↓
Avena	182–198 ↓
Genencor International - entsyymiohra	205 ↓
Kinnusen Mylly	219 ↔
Raisio	195–210 ↔
Y-maatalous	195–210 ↓
Elintarvikeohra	
Viking Malt	202 ↓
Mallasohra	
Agrimarket [3]	210–212 ↓
Avena	205–212 ↓
Raisio	212 ↓
Viking Malt (mallas- ja entsyymiohra)	212 ↓
Luomumallasohra	
Agrimarket	400 ↔
Raisio	400 ↔
Viking Malt	415 ↔
Luomuohra	
Agrimarket	330 ↔
Kinnusen Mylly	330 ↔
Raisio	330 ↔
Rehukaura	
Agrimarket	173 ↓
–vienti, myllykaura	180–187 ↓
A-Rehu	180 ↓
Avena	173–185 ↓
Kesko [2]	184 ↔
Kinnusen Mylly	181–188 ↓
Raisio	176–191 ↓
Y-maatalous	185–187 ↓
Suurimokaura	
Myllyn Paras	200 ↔
Raisio	194–199 ↓
Luomukaura	
Agrimarket	270 ↓
Avena	255 ↔
Helsingin Mylly	270 ↔
Kesko [2]	265 ↔
Polar bio oats	250 ↓
Raisio	290 ↓
Luomurehukaura	
Agrimarket	240 ↓
Kinnusen Mylly	260 ↔
Raisio	260 ↓
Ruis	
Agrimarket	218 ↓
Avena	215 ↓
Fazer [4]	227 ↔
Kinnusen Mylly [5]	232 ↔
Myllyn Paras	230 ↔
Raisio	225 ↓
Y-maatalous	224 ↔
Luomuruis	
Agrimarket	385 ↔
Fazer	410 ↔
Helsingin Mylly	380 ↔
Kinnusen Mylly	380 ↔
Raisio	380 ↔
Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	438–450 ↓
Raisio	429–438 ↓
Luomurypsi ja -rapsi	
Raisio	650 ↔
Härkäpapu	
Agrimarket	285 ↓
Raisio	290 ↓
Luomuhärkäpapu	
Agrimarket	370 ↔
Kinnusen Mylly	375 ↔
Raisio	380 ↔
Rehuherne	
Agrimarket	275 ↓
Raisio	275 ↓
Luomurehuherne	
Agrimarket	370 ↔
Raisio	380 ↔

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ kolmen viikon takaisesta.

[1] Sako vähintään 180.
[2] Hinnasta vähennetään välityspalkkio.
[3] Barke,Tipple.
[4] Sako vähintään 60.
[5] Sako vähintään 80, hlp 71.

Hintatiedot ostajilta

Korkea laatu on suomalaisen maidon valtti

52 maitotilaa palkittiin perjantaina Walter Ehrströmin säätiön kultamitaleilla ensiluokkaisen maidon tuottamisesta. Ministeri Koskinen kiitti tuottajia kovasta työstä ja purki tuntojaan kalastuskeskustelusta.

Suomalaisen maidon kilpailuvaltti on korkea laatu, sanoi maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) jakaessaan Walter Ehrström -kultamitalit 52 maidontuottajalle perjantaina Helsingissä.

Koskinen totesi suomalaisen maidon olevan laadultaan Euroopan parasta. Tuottajien lisäksi kiitosta saivat meijereiden tuotekehittäjät onnistuneesta työstään.

Epävarmuutta maitotiloille aiheuttaa kiintiöjärjestelmän poistuminen vuonna 2015. Ministeri kertoi, että päätöksiä tulevista järjestelmistä ei ole vielä tehty.

Vaatii sitoutumaan

Kultainen mitali myönnetään 25 vuoden aikana yhtäjaksoisesti tuotetusta ensiluokkaisesta maidosta.

Maidontuottaja **Ari Lajunen** Tohmajärveltä sanoi 25 vuoden kestoisen pitkäjänteisen työn olevan nykyisessä kvartaalitalousmaailmassa harvinaista.

”Vaatii sitoutumista ja tietynlaista arvomaailmaa tuottaa laatumaitoa yli sukupolvien. Tarvitaan tarkkuutta työn jokaisessa vaiheessa pellolta tankkiin.”

Lajunen totesi työn olevan raskasta, mutta onnistumiset palkitsevat ja kannustavat jatkamaan.

Myös Lajunen näkee laadun suomalaisen maidon valtiksi. ”Määräkilpailussa emme muiden maiden kanssa pärjää, mutta laadulla pärjäämme.”

Ministeri purki sydäntään

Ministeri Koskinen purki sydäntään maidontuottajille viime päivinä velloneista kalastus- ja metsälakikeskusteluista.

Koskinen kertoi olevansa turhautunut tilanteesta, jossa aikaa käytetään kiistelyyn missä ministeriössä kalastusasioita tulisi jatkossa hoitaa, kun samaan aikaan Suomen tulevaisuutta uhkaa rapautuminen.

”Koko ajan Suomen valtionvelka kasvaa. Kahdessa tunnissa sitä tulee 1,5 miljoonaa euroa lisää. Keskustelua olisi nyt käytävä, millä keinoilla Suomi pärjää tulevaisuudessa eikä yksittäisistä ministeriöiden vastuualueista.”

TUURE KIVIRANTA

KARI SALONEN

Maidontuottaja Ari Lajunen sanoi palkinnonsaaneiden kiitospuheessa, että tuottajan työ on raskasta, mutta onnistumiset kannustavat jatkamaan.

Walter Ehrströmin säätiön kultamitalinsaajat 2013

Pirjo ja Veijo Ylinurmikoski, Ikaalinen	Hämeenlinnan Osuusmeijeri
Matti ja Tarja Kalliainen, Salla	Kuusamon Osuusmeijeri
Jarmo ja Eero Nikola, Siikajoki	Limingan Osuusmeijeri
Maatalousyhtymä Soini, Vihanti	
Leif ja Nanna Österlund, Pedersöre	Milka
Juha ja Irmeli Puranen, Juva	Osuuskunta ItäMaito
Kiinteistöyhtymä Mika Karvonen ja Riitta Vilpponen, Leppävirta	
Ari Lajunen, Tohmajärvi	
Kirsi ja Timo Makkonen, Rääkkylä	
Tenho ja Aulis Voutilainen, Tohmajärvi	
Petri Vartiainen, Lieksa	
Armi ja Timo Kröger, Siilinjärvi	
Irja ja Teuvo Heikkilä, Lapinlahti	
Leena ja Juha Hakkarainen, Juankoski	
Minna ja Heikki Kekäläinen, Juankoski	
Riitta ja Pertti Niiranen, Maaninka	
Pia ja Raimo Hakkarainen, Siilinjärvi	
Savon Koulutuskuntayhtymä, Juankoski	
Aila ja Lauri Ritvanen, Vesanto	
Antti Pursiainen, Juankoski	
Jari ja Ensio Toivanen, Kuopio	
Maatalousyhtymä Remes Antti, Liisa, Tanja ja Tuomas, Pielavesi	
Matti ja Seija Pietarinen, Liperi	
Anssi, Riitta ja Reino Sirviö, Sotkamo	
Seppo ja Sirpa Partanen, Sotkamo	
Tuija ja Markku Pulkkinen, Kuhmo	
Jouni Auvinen, Lohja	Osuuskunta Länsi-Maito
Mirjami, Tuire ja Risto Hämylä, Hämeenkyrö	
Terttu, Sari ja Antti Jokela -maatalousyhtymä, Mänttä- Vilppula	
Hilkka ja Markku Kuisma, Lempäälä	
Anna-Liisa Pekki ja Pekka Salmela, Ruovesi	
Erkki Siukola, Ylöjärvi	
Heini ja Eero Vesa, Ylöjärvi	
Anneli, Ahti ja Timo Vuojola, Kangasala	
Jorma Laakso, Nummi-Pusula	
Aila ja Jarmo Ranta-Pitkänen, Kannus	Osuuskunta Maitokolmio
Erkki ja Marja Kalmari, Laukaa	Osuuskunta Maitosuomi
Teuvo, Pirkko ja Janne Kari, Seinäjoki	
Vieno ja Jorma Laitamäki, Kurikka	
Mty Ylinen & Pojat; Aila, Jouko, Heikki ja Hannu Ylinen, Seinäjoki	
Olli ja Kari Mäki, Lappajärvi	
Jorma ja Anja Norja, Alavus	
Arto ja Tiina Runnakko, Alavus	
Tapani Aho, Siikalatva	Osuuskunta Pohjolan Maito
Maatalousyhtymä Märsy, Oulu	
Jouko Pekonen ja Tarja Tammela-Pekonen, Haapajärvi	
Auli ja Aki Pöyhönen, Veteli	
Paula ja Tapani Salmela, Veteli	
Pertti Salmi, Rovaniemi	
Janne Tastula, Kaustinen	
Arto ja Virpi Vuorela, Merikarvia	Osuuskunta Satamaito
Marja-Liisa ja Matti Kalliomäki kp., Siikainen	

KARI SALONEN

Pirjo ja Veijo Ylinurmikosken navetassa jokaista asukkia kohdellaan yksilönä eikä lehmiltä vaadita huipputuotosta.

WALTER EHRSTRÖM

Maitohygienian uranuurtaja

Walter Ehrström (1890–1966) työskenteli Helsingin kaupungineläinlääkärinä 1918–1954.

1920-luvulla Ehrström loi Helsinkiin maidontarkastusjärjestelmän. Siihen kuului muun muassa säännölliset näytteenotot tuotantoketjun eri vaiheissa ja tiloilla tehty hygieniavalvonta sekä siihen liittyvä neuvonta.

Vuonna 1932 Helsingissä alettiin huomioida laatu maidon hinnoittelussa.

Helsingin maidontarkastusjärjestelmä oli mallina 1946 säädetyssä maidontarkastuslaissa.

Suomessa tuotetusta maidosta vuosittain noin 95 prosenttia täyttää parhaan laatuhinnoittelu-luokan vaatimukset. Osuus on suuri kansainvälisesti vertaillen.

Ylinurmikosket tuottavat laatumaitoa ilman kiirettä

IKAALINEN (MT)

Ylinurmikosken Pirjon ja **Veijon** ahkeran työn ansiosta tilan karja on lypsänyt ensiluokkaista maitoa 25 vuotta.

Sisarusten työ sai kiitoksen viime perjantaina, kun heidät palkittiin Walter Ehrströmin -säätiön kultaisella mitalilla laatumaidon tuottamisesta. Kultainen mitali myönnettiin 52 maitotilalle eri puolille Suomea.

Ikaalisissa sijaitsevan Ylinurmikosken tilan tuottaman maidon laadun takaa huolellinen työ, jota tehdään ilman hätiköintiä.

”Turha kiire pois. Työt tehdään ajallaan ja niitä tehdään niin kauan, että ne on hoidettu”, Veijo Ylinurmikoski sanoo.

Jokaisen lehmän maidosta otetaan solunäyte aamuin illoin ennen lypsyä. Ennen solu- eli lettupannutestiä utare pyyhitään puhtaaksi.

Lypsykone testataan joka vuosi, vaikka suositus on kahden vuoden välein. Ylinurmikosket haluavat säännöllisellä testauksella varmistaa, että tykytin taatusti toimii.

Karjan keskituotos on tänä vuonna noin 6 000 kiloa.

”Lehmää ei pakoteta hirmuisiin tuotoksiin, se on luontokappale. Se lypsää minkä lypsää ja syö minkä syö.”

Määrää ei ihannoida

Ylinurmikosken 12 lehmän karja tuntuu EU-Suomessa pieneltä. Siihen pienuus jääkin. Isäntäväki hoitaa eläimiään suurella sydämellä ja on silmin nähden ylpeä työstään.

Laajentamishaluja Ylinurmikoskilla ei ole, mutta töitä tehdään eläkeikään saakka.

”Pienellä voi mennä paljon paremmin kuin suurella. Isossa on koko ajan kiinni, vaikka olisi kaikki koneet ja laitteet” , Ylinurmikosket pohtivat.

Maitotilallisen työssä parasta on, kun kukaan ei pompota eikä määräile. EU-byrokratia kaihertaa, mutta sen kanssa on vaan elettävä.

”Tässä työssä saa välillä ottaa päivänokoset.”

Yhtymänä tilaa hoitavat sisarukset vakuuttavat, että keskinäisiltä riidoilta on vältytty.

Molemmat kertovat ehdotuksiaan ja näkemyksiään tilan pidosta. Sitten valitaan paras vaihtoehto, jonka pohjalta edetään.

Tasaisen hyvä karja

”Tavoitteena on, että joukossa ei ole yhtään huonoa eläintä”, Pirjo Ylinurmikoski kertoo. Kaikkien pitää lypsää hyvin ja pysyä terveenä. Lehmät poistetaan noin viiden vuoden ikäisinä.

Rotuina on sekä holsteinfriisiläinen että ayrshire.

Lehmät siemennetään aina valiosonneilla. Karja ei kuulu tarkkailuun, koska isäntäväen mielestä se on liian kallista hyötyyn verrattuna.

Lehmät ovat pysyneet terveinä, eläinlääkäri joutuu käymään tilalla pari kertaa vuodessa. Yleensä käynnin syy on utaretulehdus tai tiinehtyvyyden ongelmat.

Navetalle mennään ennen kuutta. Lypsyineen aikaa kuluu parisen tuntia. Iltatöille lähdetään kolmen maissa ja pois päästään seitsemän korvissa.

Vanha parsinavetta on rakennettu sotien jälkeen ja parhaat päivät alkavat olla jo takana. Aikaa kuluu, koska työt tehdään käsin lypsyä lukuun ottamatta.

Lehmät saavat esikuivattua säilörehua, kuivaa heinää, puolitiivistettä ja kauraa.

Rehu on peräisin omilta pelloilta, mutta urakoitsija niittää ja paalaa nurmen. Tilalla on peltoa noin 20 hehtaaria.

Säilömiseen käytetään maitohappobakteereita. Ennen paalaamista heinän annetaan kuivahtaa noin kolme tuntia. Kun rehu on riittävän kuivaa, se ei jäädy talvella.

Kesät karja viettää laitumella, siitä ei tingitä.

MAIJA ALA-SIURUA